

KONUK YAZAR

**MUSTAFA
ÖZSÖNMEZ**

(Gümrük Müsteşarlığı
Başmüfettişi)

Yahya Benekay'a

Geçmiş zaman olur ki, hayali cihan değer...derler. Eski not, karikatür ve fotoğrafları incelerken , Gümrük Müfettişleri Sen-dikası 'nın çıkardığı "**Denetim**" dergisinden sakladı-ğım bir bölüme takıldım. Ayırmışım işte. Yahya Bene-kay'a dair, arkadaşı olan Necdet Bilecik'in bir değerlendirmesi vardı. Aklıma geldi rahmetli Benekay... Genç arkadaşlar fazla bilmezler fakat Yahya Benekay ismi ben Teftiş Kuruluna girdiğimden bu yana adını duyduğum renkli bir kişilikti.

Adı tanıdık gelmişti, sonra anımsadım çocukken izlediğimiz "**Mezarımı taştan Oyun**" "**Ferhat ile Şirin**" benzeri Türk Filmleri aklıma geldi. Bu ve benzeri filmlerin senaristi idi. Müfettiş ve senarist; tanışmayı çok istedim.Bir ara Müsteşar yardımcısı oldu .Birkaç kalabalık sohbetta dinlemiştim kendisini... Romanya göçmeni, araştırmacı, duygusal , sevecen , kendisiyle barışık güzel bir insandı.

ANAP kurulmuş iktidar olmuştu. Fakat her tek başına iktidarın başına gelen problemler başlamış bir daha iktidardan gitmeyecekleri vehmine kapılarak ipin ucu kaçırılmıştı. İşte o sıralar Ankara'da bir arka-daşla beraberken bir öğle yemeği (ki Ankara'da bilir-siniz önemlidir, öğle yemeği) davetinde Yahya Beyin de Ankara'da olduğunu ve arkadaşımın hısmı olması nedeniyle beraber olacağımızı öğrendim.Sevimsiz bürokratik kavgaların ortasında çok hoşuma gitti ve nitekim sohbetten büyük keyif aldım.

Unutmadığım bir şiiri, Pir Sultan Abdal'ın bir dördlüğünü orada Yahya Bey'den dinledim. ANAP'ın bozulma dönemine ilişkin şu dördlüğü bana mesel olarak verdi.;

**"Hilkattan vermiş o balı,
Bahanesi olmuş arı,
Dinle Şimdi ah ü zarı
Arı inler bal içinde"...**

Çok hoşlanmıştım bir şiirle, yoruma.

Denetim dergisinde bakın Necdet Bilecik neler anlatmış;

"..Yahya ile 1947 yılı Kasımında tanıştık. Mülkiye'ye aynı anda girmiştik.Benim numaram 41. onunki 46 idi. Mülkiye'de iken kuvvetli bir şiir tarafı vardı.

10 yıldır yeni şiir yazdığı yok , işi yazarlığa döktüğünden yeni şiirlerine rastlamak zor.

İlk okul çağında Romanya'dan göç etmişler Türkiye'ye. Burada "**Bir muhacir Tür-küsü**" adlı şiiri ile hislerini dile getiriyor;

**"Ağır ağır beşi vurur çan
Kastamonu'da bir akşam üstü
Aklımdan, doğduğum Romen köyü geçer
Sonra, beni Türkiye'ye getirenlere dua ederim.
Yağmur birikintileri islar kunduralarımı
Genzimi bir deniz kokusu yakar
Nazım vapurunun güvertesindeyim.
Anamı deniz tutmuş kusar
Ben bir muhacir türküsüne katılmışım delice;
"Şu vapurun dumanı budaktır budak
Gitti Dobruca halkı kalmadı konak"
Tunalı bir çobanişsa vardı
Doyna'lar söylediler bana yaşım kadar güzel
Sonra adım Yahya diye kızar
Ağlardı.**

**O gece Telegram etmiş Konsol
Uyku mu tutar gözlerimiz
Bir Alamana kaldı , bedavadan evimiz.**

**Otuz pare köy ortalıkta
Ana-Baba günüydü rıhtım.
Bir gemi kalktı limandan
Sıyrıldı deryanın yüzü.
Güldürdü hayli zamandan
Beri asık yüzümüzü.**

**Köstence gerilerde bir yığın çakıl
Sonra. İnsan delisi dalgalar.
Nazım vapurunun güvertesindeyim
Anamı deniz tutmuş kusar.**

**Ben bir muhacir türküsüne tutulmuşum delice.
Ağır ağır beşi vurur çan
Kastamonuda bir akşam üstü
Aklımdan doğduğum Romen köyü geçer
Sonra, beni Türkiye'ye getirenlere dua ederim...**

1948 yılında Gazi Terbiye Enstitüsünde bir şiir gecesine yine beraber gitmiştik.O gece yeni yazdığı bir şiirini okudu; (Bu şiiri ben de kendisinden dinlemiştim.Halâ güzeldir..)

BİR GECE YARISI TUTTURDUM

**İçmeden durulmuyor bu şehirde
Yuvarlanır gidersin kıt kanaat
Sevdalanırsın üstelik bir de
Meyhaneler dolar taşar bu saat
İçmeden durulmuyor bu şehirde**

*

**Zihnini kemirir toy bir düşünce
Kendin bile kendini tanıyamazsın
Böyle mi düşer ki insan düşünce**

Ey arzum sen hiçbir yere sığmazsın.

**
Bir bardak şaraba akseder dünya
İç oğlum açılır, iç hafiflersin
İçinde gömülü olduğun rüya
Ne baştan başlasın ne sona ersin*

**
Buzlu akşamların rengiyle donar
Kurşun gibi çöker gurbet içine
Bu et kemik beden bu duyguya dar
Gel hükmet kadirsen gayri niçine .*

**
İçmeden durulmuyor bu şehirde
Yuvarlanır gidersin kıt kanaat
Sevdalanırsın üstelik bir de
Meyhaneler dolar taşar bu saat
İçmeden durulmuyor bu şehirde...*

Yahya Benekay bu şiirini 1947 yılında Ankara'da tanıdığı ve bilahare dostluk kurduğu Öykücü Selâmi Başkurt'a ithaf etmişti. Bu büyük hikayecinin sonu pek acıklı oldu. Alkolik olup Kadıköy'de değnekçilik bile yaptı ve mavi ispirodan komaya girip öldü.

Bu şiirin hoş bir anısı da vardır.

1953 yılının Kasımında birgün Yahya, yanında Selami Başkurt olduğu halde Çiçek pasajında oturup başlıyorlar içmeye... Bir müddet sonra , yandaki ma-sadan bu şiirin okunduğunu duyuyor bizim Yahya ve büyük memnuniyetle başını çeviriyor o tarafa. Gördüğü manzara şu.

Masada iki genç oturmuşlar şarap içiyorlar. İçmekten gözleri kan çanağına dönmüş gençlerden biri arka-daşına doğru eğilmiş;

*" İçmeden durulmuyor bu şehirde
Yuvarlanır gidersin kıt kanaat
Sevdalanırsın üstelik bir de
Meyhaneler dolar taşar bu saat
İçmeden durulmuyor bu şehirde. "*

Şiirin okunması biter, şiiri dinleyen genç elinin tersiyle vurur masaya ve aynen " **Ulan Eşşoğlu eşek ne yaz-mış bee**" Yahya'ya göre Şairlik hayatında gördüğü taktir hissi bundan ibaret. Zaten bu hikâyeyi ilk defa bana anlatırken açıklamada da bulundu; **"..Azizim, buradaki Eşşoğlu eşek taktir manasında kullanılmıştır.."**

Yahya Benekay gerçekten ilginç , örneği az bulunur insanlardan birisi idi. Soruşturmalar ve Teftiş sırasında her yöreyi araştırır törelerini inceler ve bunları anlatırdı. Bu arada film senaryolarına da zaman ayırırdı. **"Burası göz göze geldiğimiz yer "** adlı şarkının sözleri de ona aitti.

Bunlara dayanarak vefatından he-men sonra eşini aradım ve tüm şiirlerinin müsvevtelerini istedim. Dernek olarak bir şiir kitabını yayımlayacak ve en

azından tüm Gümrüklere dağıtımını yapacaktık. Fakat anlaşılmaz bir dirençle karşılaştım. Israrlı ve uzun çabalarım rağmen bu şiirleri alamadım daha doğrusu bana vermedi. İnşallah kendileri bastırırlar da diğer şiirleriyle ve öyküleriyle de tanışırız...